

KARBONSKĀBES UN TO ATVASINĀJUMI

1. variants

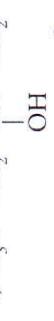
1. uzdevums (4 punkti)

Aminoskābju molekulās ir divas funkcionālās grupas. Uzraksti šīs funkcionālās grupas un to nosaukumus!

2. uzdevums (4 punkti)

Dotas vielu formulas:

- a) $\text{C}_2\text{H}_5\text{CHO}$
- b) $\text{C}_3\text{H}_7\text{COOH}$
- c) $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOCH}_3$

Aizpildi tabulu, katrā ailejā ierakstot atbilstošās vielas kīmiskās formulas hurburi!

Karbonskābe	Halogenkarbonskābe	Hidroksikarboniskskābe	Esteris

3. uzdevums (5 punkti)

Etānskābes oktīlesteri rada apelsīniem raksturīgo smaržu. Esteri ražo arī rūpnieciski no atbilstošā spīra un karboniskskābes sērskābes klātbūtnē paaugstinātā temperatūrā.

- a) Uzraksti etānskābes oktīlestera iziejvielu kīmiskās formulas!
  - b) Uzraksti estera sintēzes kīmiskās reakcijas molekulāro vienādojumu!
  - c) Uzraksti estera molekulas struktūrformulu!
  - d) Esteri tiek izmantoti aromātā radīšanai dažādos dzērienos, parfimērijas izstrādājumos, saimniecības līdzekļos. Dzērienos estera ūdensķidumā var notikt estera hidrolīzes process.
- Uzraksti vienu piemēru apstākliem, kuru maiņa var veicināt estera hidrolīzes procesu!

4. uzdevums (4 punkti)

Neorganisko un organisko skābju kīmiskās īpašības ir līdzīgas.

Uzraksti trūkstošos kīmisko reakciju vienādojumus, lai apstiprinātu šo hipotēzi!
Izmanto piemēros dotās neorganisko vielu formulas vienādojumu rakstīšanai!

HCl	HCOOH
$\text{Mg} + 2\text{HCl} \rightarrow \text{MgCl}_2 + \text{H}_2$	
	$\text{HCOOH} + \text{NaOH} \rightarrow \text{HCOONa} + \text{H}_2\text{O}$
$\text{ZnCO}_3 + 2\text{HCl} \rightarrow \text{ZnCl}_2 + \text{H}_2\text{O} + \text{CO}_2$	
	$2\text{HCOOH} + \text{BaO} \rightarrow (\text{HC}\text{OO})_2\text{Ba} + \text{H}_2\text{O}$

5. uzdevums (6 punkti)

Skolēnam laboratorijas darbā doti divi skābjiū ūdensķidumi. Viens ir propānskābes ūdensķidums, otrs – aminoetānskābes ūdensķidums. Abu ūdensķidumu koncentrācijas ir vienādas. Skolēna rīcībā ir digitālais pH-metrs, universāldikatora papīrs, NaOH ūdensķidums ūdeni, HCl ūdensķidums ūdeni.

- a) Kādu metodu skolēnam izvēlēties skābju pazīšanai?
Pamato metodes izvēli!
- b) Kura skābju kīmiskā īpašība būs līdzīga abām skābēm?
Paskaidro, kāpēc!
- c) Kura kīmiskā īpašība dotajām skābēm būs atšķirīga?
- d) Uzraksti kīmiskās reakcijas vienādojumu, kas apraksta šo īpašību!

6. uzdevums (7 punkti)

- a) Izveido iespējamo pārvērtību rindu etānskābes iegūšanai, ja dotas šādas vielas: $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$, C_2H_6 , CH_3CHO , C_2H_4 , CH_3COOH !
- b) Uzraksti pārvērtībām atbilstošus kīmisko reakciju vienādojumus!
- c) Uzraksti divus argumentus “par” etānskābes rāzošanas nepieciešamībai Latvijā!